

«ÜZLİKSİZ BİLİMLENDİRİW SISTEMASINDA ARALIQTAN OQITİWDİN INTEGRACIYASI»

atamasındaqı IV Xalıqaralıq ilimiy-teoriyalıq konferenciya

UZAKTAN EĞİTİM VE TÜRKÇE ÖĞRETİMİ

DOÇ. DR. MEHMET ÖZEREN

*Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler
Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve
Edebiyatları Bölümü, Elazığ,
mehmetozeren@firat.edu.tr,
orcid.org/0000-0003-4386-8312*

DOÇ. DR. S. KAAN YALÇIN

*Fırat Üniversitesi, İnsani ve Sosyal Bilimler
Fakültesi, Çağdaş Türk Lehçeleri ve
Edebiyatları Bölümü, Elazığ,
skyalcin23@gmail.com,
orcid.org/0000-0002-3908-9204*

Özet: Uzaktan eğitim, tüm dünyayı etkileyen COVID-19 salgını nedeniyle çokça gündeme gelmiş bir konudur. Ancak dil öğretiminde uzaktan eğitim uzun süredir tercih edilmektedir. Bunun nedeni yabancı dil eğitiminin içerik olarak uzaktan eğitime büyük oranda uygun olmasıdır. Bu çalışmada uzaktan eğitim yoluyla Türkçe öğretimi değerlendirilecektir.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan eğitim, Türkçe, Türkçe Öğretimi

Abstract: Distance education is a topic that has come to the fore a lot due to the COVID-19 epidemic that affects the whole world. However, distance education has been preferred in language teaching for a long time. The reason for this is that foreign language education is largely suitable for distance education in terms of content. In this study, teaching Turkish through distance education will be evaluated.

Keywords: Distance education, Turkish, Turkish Teaching

1. Giriş

Uzaktan eğitim, dil öğretiminde önemli bir alternatif haline gelmiştir. **Türkçeyi yabancı dil olarak öğreten kurumlar,** COVID-19 salgını nedeniyle diğer eğitim kurumları gibi uzaktan öğretim sistemine geçmiştir.

2. Uzaktan Eğitimin Değerlendirilmesi

Uzak eğitim birçok alanda kullanılmak durumunda kalsa da verimliliği farklı boyutlarda gerçekleşmektedir. Özellikle uygulamalı bilimlerde yetersiz kaldığı tecrübe edilmiştir. Dil eğitimi açısından ise farklı değerlendirmeler yapmak mümkündür. Bu konuda yapılan araştırmalara göre, uzaktan eğitimin dil öğretimine katkıları ve zorlukları şu şekildedir:

a. Zaman ve Mekân Esnekliği: Uzaktan eğitim, öğrencilere zaman ve mekân bağımsızlığı sağlar. Dil öğrenenler, kendi hızlarında çalışabilir ve farklı coğrafi bölgelerden eğitim alabilir.

«ÜZLİKSİZ BİLİMLENDİRİW SISTEMASINDA ARALİQTAN OQÍTİWDİN INTEGRACIYASI»

atamasındaqı IV Xalıqaralıq ilimiy-teoriyalıq konferenciya

b. Erişim Kolaylığı: Uzaktan eğitim, dil öğrenenlerin eğitim materyallerine kolayca ulaşmasını sağlar. Dijital platformlar sayesinde ders içeriği, öğrencilerin istedikleri zaman erişebileceği şekilde sunulur.

c. Etkileşim Olanakları: Uzaktan eğitim, sanal sınıf ortamları ve çevrimiçi tartışma forumları aracılığıyla öğrenci-öğretmen etkileşimini destekler. Bu sayede dil öğrenenler, sorularını sorma ve öğretmenleriyle iletişim kurma imkânına sahiptir.

d. Dil Becerilerinin Gelişimi: Uzaktan eğitim, yazma, dinleme, konuşma ve okuma gibi dil becerilerini geliştirmeye yönelik materyaller sunar. Öğrenciler, çeşitli aktivitelerle bu becerileri pratiğe dökebilir.

e. Teknoloji Kullanımı: Uzaktan eğitim, dil öğrenenleri dijital teknolojilerle tanıştırır ve bu becerileri geliştirmelerine yardımcı olur.

Ancak, uzaktan eğitim sürecinde bazı zorluklar da yaşanmaktadır:

a. Etkileşim Sorunları: Yüz yüze eğitimde olduğu gibi öğrenci-öğretmen arasındaki etkileşim uzaktan eğitimde sınırlıdır. Bu, öğrencilerin dil becerilerinin gelişimini olumsuz etkileyebilir.

b. Alt Yapı Sorunları: Uzaktan eğitim için iyi bir internet bağlantısı ve uygun teknolojik altyapı gereklidir. Bu imkânlara sahip olmayan öğrenciler zorluk yaşayabilir.

c. Ödev Kontrolü: Uzaktan eğitimde öğretmenler, öğrencilerin ödevlerini takip etmekte zorlanabilir. Bu, öğrenci performansının değerlendirilmesini etkileyebilir.

3. Türkiyede Uzaktan Eğitim

Türkiye’de uzaktan eğitim, geçmişten günümüze önemli bir evrim geçirmiştir. Bu gelişim sürecinin ana hatları ise şu şekildedir:

a. Tartışma ve Öneri Dönemi (Birinci Dönem): Uzaktan eğitim çalışmaları, Türkiye’de yaklaşık iki asır önce gündeme gelmiştir. Bu dönemde uzaktan eğitim konusunda tartışmalar ve öneriler yaşanmıştır.

b. Yazışarak Uzaktan Eğitim Dönemi (İkinci Dönem): İkinci dönemde yazışma yoluyla uzaktan eğitim uygulanmıştır. Bu dönemde posta yoluyla materyaller gönderilerek eğitim verilmiştir.

c. Görsel-İşitsel Araçlarla Uzaktan Eğitim Dönemi (Üçüncü Dönem): Üçüncü dönemde görsel ve işitsel araçlar kullanılarak uzaktan eğitim yapılmıştır. Özellikle televizyon ve radyo gibi araçlarla eğitim verilmiştir.

d. Bilişim Tabanlı Uygulamaların Kullanıldığı Dönem (Dördüncü Dönem): Günümüzdeki dönemde ise bilişim teknolojileri temel alınarak uzaktan eğitim

«ÜZLİKSİZ BİLİMLENDİRİŞ SİSTEMASINDA ARALIQTAN OQITIVDIN INTEGRACIYASI»

atamasındağı IV Xalıqaralıq ilimiy-teoriyalıq konferenciya

uygulanmaktadır. İnternet, çevrimiçi platformlar ve sanal sınıflar bu dönemde önemli rol oynamaktadır.

Bu dönemlerin her biri, uzaktan eğitimin gelişimine katkı sağlamış ve Türkiye’de eğitim alanında önemli bir alternatif haline gelmiştir [1:2017]. [Gelecekte de teknolojik altyapının gelişmesiyle uzaktan eğitim daha da yaygınlaşacaktır \[2\].](#)

Son olarak, **2022-2023 bahar döneminde** yükseköğretim kurumlarında **20 Şubat’tan itibaren uzaktan eğitime başlanabileceği** kararı alınmıştır. [Ayrıca, nisan ayı başı itibarıyla hibrit öğretim seçeneğinin de değerlendirilebileceği belirtilmiştir \[3\] \[4\].](#)

4. Türkçe Öğretiminde Uzaktan Eğitim

Türkçe öğretiminde uzaktan eğitim konusu son yıllarda önem kazanmıştır. Özellikle pandemi dönemi ve doğal afetler gibi olağandışı durumlar, yüz yüze eğitimi zorlaştırmış ve uzaktan eğitime yönelimi artırmıştır. Bu bağlamda örnek olması açısından Türkçe öğretiminde bazı önemli kurumlara değinmek gerekmektedir:

a. Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkiye Türkçesiyle Uzaktan Eğitim Programı: Bu program, yabancılara Türkçeyi öğretmek isteyenler için tasarlanmış bir programdır. Katılımcılar, program sonunda edinecekleri diploma ile hem yurt içinde hem de yurt dışında Yabancılara Türkçe Öğretim Merkezlerinde, yabancılara Türkçe öğreten özel kurum ve kuruluşlarda ders verebilirler [5].

b. Türkçe Öğretim Portalı: Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan bu portal, çağdaş teknolojik imkânlar kullanarak uzaktan Türkçe öğretmeyi amaçlamaktadır. İçeriğinde okuma, dinleme, yazma, konuşma etkinlikleri, dil bilgisi çalışmaları ve canlı ders modülü gibi birçok öğrenme aracı bulunmaktadır [6], [7].

c. Uzaktan Eğitimde Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi: Hem Türkiye’de hem de farklı ülkelerde yabancı dil olarak Türkçe öğretimi yapılmaktadır. Pandemi ve doğal afetler gibi nedenlerle yüz yüze eğitim yerine uzaktan eğitim tercih edilmektedir [8: 2023].

5. Sonuç

Uzaktan eğitim, teknolojinin gelişmesiyle birlikte daha da önem kazanmış ve esnek bir öğrenme yöntemi olarak yaygınlaşmıştır. Bu sayede öğrenciler, coğrafi sınırlamalardan bağımsız olarak eğitim alabilirler.

Uzaktan eğitim esnek öğrenme yöntemini ortaya çıkarmış ve eğitimde bir alternatif model olarak kullanılır olmuştur. Bu yöntem ile;

«ÜZLİKSİZ BİLİMLENDİRİW SISTEMASINDA ARALIQTAN OQITIVDIN INTEGRACIYASI»

atamasındaqı IV Xalıqaralıq ilimiy-teoriyalıq konferenciya

a. Zaman ve Mekân Bağımsızlığı: Esnek öğrenme, öğrencilere dersleri kendi zamanlarına ve mekânlarına göre düzenleme imkânı tanır. Bu sayede çalışanlar, aileleri olanlar veya coğrafi olarak uzakta yaşayanlar da eğitim alabilirler.

b. Çeşitli Öğrenme Materyalleri: Esnek öğrenme, farklı materyalleri kullanarak öğrencilere zengin bir öğrenme deneyimi sunar. Bu materyaller arasında metinler, videolar, interaktif simülasyonlar, ses dosyaları ve canlı dersler yer alabilir.

c. Özelleştirilmiş İlerleme: Esnek öğrenme, öğrencilerin kendi hızlarında ilerlemelerine olanak tanır. Zorlandıkları konuları daha fazla çalışabilirken, diğer konularda daha hızlı ilerleyebilirler.

d. İletişim ve İşbirliği: Uzaktan eğitimde esnek öğrenme, öğrencilerin diğer öğrencilerle ve öğretmenleriyle iletişim kurmasını sağlar. Sanal sınıf ortamları, forumlar ve ekip çalışmaları bu iletişimi destekler.

e. Değerlendirme ve Geri Bildirim: Esnek öğrenme, öğrencilerin ilerlemesini değerlendirmek için çeşitli araçlar sunar. Online sınavlar, ödevler ve geri bildirim mekanizmaları bu süreci destekler.

Sonuç olarak, esnek öğrenme yöntemi, modern teknolojinin yardımıyla öğrencilere daha fazla özgürlük ve seçenek sunar. Bu yöntem, öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarına daha iyi cevap verebilir ve eğitimde daha geniş bir kitleye ulaşmayı mümkün kılar.

Kaynaklar:

1. Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *AUAd*, 3(2), 85-124.
2. [https://tr.wikipedia.org/wiki/Uzaktan_e%C4%9Fitimin_tarihsel_geli%C5%9Fimi_\(2024\)](https://tr.wikipedia.org/wiki/Uzaktan_e%C4%9Fitimin_tarihsel_geli%C5%9Fimi_(2024))
3. <https://tr.euronews.com/2023/02/19/uzaktan-egitim-nasil-olacak-yok-bahar-yariyili-egitim-ve-ogretimine-iliskin-sorulari-yanit>
4. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-turkiye-54082535>
5. Türkiye Türkçesiyle Uzaktan Eğitim Programı - Ahmet Yesevi Üniversitesi. https://www.turtep.edu.tr/index.php?sayfa=akademik_programlar_detay&bolum=1
6. Türkçe Öğretim Portalı | Türkiye - Merkez - yee.org.tr. <https://www.yee.org.tr/tr/turkce/turkce-ogretim-portalı>.
7. <https://turkce.yee.org.tr/>
8. Aykaç, N. (2023). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Uzaktan Eğitim Hakkındaki Görüşleri. *Kapadokya Eğitim Dergisi*, 4(2), 85-99.
9. Güngör, H., Çangal, Ö., & Demir, T. (2020). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Uzaktan Öğretimine İlişkin Öğrenci ve Öğretici Görüşleri. *Gazi Üniversitesi*

«ÚZLIKSIZ BILIMLENDIRIW SISTEMASINDA ARALIQTAN OQITIVDIN INTEGRACIYASI»

atamasındaǵı IV Xalıqaralıq ilimiy-teoriyalıq konferenciya

Gazi Eǵitim Fakültesi Dergisi, 40(3), 1163-1191.

<https://doi.org/10.17152/gefad.756612>

10. İskender, M. E. (2021). Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde uzaktan eğitim derslerine ilişkin deneyimler. *RumeliDE Dil ve Edebiyat Araştırmaları Dergisi*, (22), 96-117. DOI:10.29000/rumelide.885523.

